

Vyjádření generálního tajemníka k diskusi v Radě bezpečnosti o „Vzestupu mořské hladiny: Důsledky pro mezinárodní mír a bezpečnost“

[UN un.org/sg/en/content/sg/statement/2023-02-14/secretary-generals-remarks-the-security-council-debate-sea-level-rise-implications-for-international-peace-and-security](https://un.org/sg/en/content/sg/statement/2023-02-14/secretary-generals-remarks-the-security-council-debate-sea-level-rise-implications-for-international-peace-and-security)

New York

14. února 2023

[Dvojjazyčné, jak bylo doručeno; přejděte dále dolů pro celou angličtinu]

Pane prezidente, Dr. Ian Borg, ministr zahraničních věcí a evropských záležitostí a obchodu Malty, Excellence,

Děkuji vládě Malty za objasnění dramatických důsledků stoupající hladiny moří na celosvětový mír a bezpečnost.

Stoupající moře potápí budoucnost.

Vzestup hladiny moří není hrozbou jen sám o sobě.

Je to multiplikátor hrozeb.

Pro stovky milionů lidí žijících v malých ostrovních rozvojových státech a dalších nízko položených pobřežních oblastech po celém světě je vzestup hladiny moří přívalem problémů.

Stoupající moře ohrožuje životy a ohrožuje přístup k vodě, potravinám a zdravotní péči.

Pronikání slané vody může zdecimovat pracovní místa a celé ekonomiky v klíčových odvětvích, jako je zemědělství, rybolov a cestovní ruch.

Může poškodit nebo zničit životně důležitou infrastrukturu – včetně dopravních systémů, nemocnic a škol, zejména v kombinaci s extrémními povětrnostními jevy souvisejícími s klimatickou krizí.

A stoupající moře ohrožuje samotnou existenci některých nízko položených komunit a dokonce zemí.

Světová meteorologická organizace právě vydala novou kompilaci dat, která vysvětluje vážné nebezpečí stoupající hladiny moří.

Globální průměrné hladiny moří rostly od roku 1900 rychleji než za kterékoli předchozí století za posledních 3000 let.

Globální oceán se za poslední století otepleval rychleji než kdykoli za posledních 11 000 let.

Mezitím nám WMO říká, že i když je globální oteplování zázračně omezeno na 1,5 stupně, stále bude docházet ke značnému vzestupu hladiny moří.

Ale každý zlomek stupně se počítá. Pokud teploty stoupnou o 2 stupně, může se tento nárůst zdvojnásobit a další zvýšení teploty způsobí exponenciální zvýšení hladiny moře.

V každém scénáři jsou ohroženy země jako Bangladéš, Čína, Indie a Nizozemsko.

Megaměsta na všech kontinentech budou čelit vážným dopadům včetně Lagosu, Maputa, Bangkoku, Dháky, Jakarty, Bombaje, Šanghaje, Kodaně, Londýna, Los Angeles, New Yorku, Buenos Aires a Santiaga.

Nebezpečí je obzvláště akutní pro téměř 900 milionů lidí, kteří žijí v pobřežních oblastech v nízkých nadmořských výškách – to je jeden z deseti lidí na Zemi.

Některá pobřeží již zaznamenala trojnásobný průměrný nárůst hladiny moře.

Na vlastní oči jsem viděl, jak lidé v malých ostrovních rozvojových státech v západním Tichomoří čelí vzestupu hladiny moře až čtyřnásobku celosvětového průměru.

V Karibiku přispělo stoupající moře k devastaci místního životy v odvětví cestovního ruchu a zemědělství.

Stoupající moře a další klimatické dopady si již vynucují některá přemístění na Fidži, Vanuatu, Šalamounových ostrovech a jinde.

Záplavy a eroze pobřeží v západní Africe poškozují infrastrukturu a komunity, podkopávají zemědělství a často stojí životy.

V severní Africe pronikání slané vody kontaminuje půdu a sladkovodní zdroje, ničí úrodu i životy.

Somálsko se také potýká s pronikáním slané vody, což přispívá ke konkurenci o vzácné zdroje sladké vody.

A po celém světě roztává žhavější planeta ledovce a ledové příkrovy.

Podle NASA ztrácí Antarktida v průměru 150 miliard tun ledové hmoty ročně.

Grónský ledovec taje ještě rychleji – ročně ztrácí 270 miliard tun.

A zvažte stovky milionů lidí žijících v povodích Himalájí.

Už jsme viděli, jak himálajské tání zhoršilo záplavy v Pákistánu.

Ale jak tyto ledovce v nadcházejících desetiletích ustupují, postupem času se řeky Indus, Ganga a Brahmaputra budou zmenšovat.

A stoupající hladina moří v kombinaci s hlubokým pronikáním slané vody způsobí, že velké části jejich obrovských delt budou jednoduše neobyvatelné.

Podobné hrozby vidíme v deltě Mekongu i mimo ni.

Důsledky toho všeho jsou nemyslitelné.

Nízko položené komunity a celé země by mohly navždy zmizet.

Byli bychom svědky masového exodu celých populací v biblickém měřítku.

A viděli bychom stále tvrdší konkurenci o sladkou vodu, půdu a další zdroje.

Takže, Excellence, dopad stoupajícího moře již vytváří nové zdroje nestability a konfliktů.

Musíme čelit této rostoucí vlně nejistoty opatřeními ve třech oblastech.

Za prvé – musíme řešit hlavní příčinu vzestupu moří, klimatickou krizi.

Náš svět se řítí za hranici 1,5 stupně oteplení, kterou si životná budoucnost vyžaduje, a se současnou politikou se řítí směrem k 2,8 stupňům – rozsudek smrti pro zranitelné země.

Naléhavě potřebujeme koordinovanější opatření ke snížení emisí a zajištění klimatické spravedlnosti.

Rozvojové země musí mít zdroje, aby se přizpůsobily a vybudovaly odolnost vůči klimatické katastrofě.

Mimo jiné to znamená doplnění fondu ztrát a škod, doplnění závazku 100 miliard dolarů na financování klimatu rozvojovým zemím, zdvojnásobení financování adaptace a využití masivního soukromého financování za rozumnou cenu.

Zadruhé – musíme rozšířit naše chápání základních příčin nejistoty.

To znamená identifikovat a řešit mnohem širší škálu faktorů, které podkopávají bezpečnost – od chudoby, diskriminace a nerovnosti, porušování lidských práv až po ekologické katastrofy, jako je stoupající hladina moří.

To je důvod, proč například Fond pro budování míru aktivně podporuje snahy o odolnost občanů proti dopadům změny klimatu.

Musíme také zlepšit předvídatost a včasné varování, abychom připravili a chránili zranitelné komunity.

Jedním z hlavních příkladů je náš plán zajistit, aby systémy včasného varování před přírodními katastrofami do pěti let chránily každého člověka na Zemi.

Zatřetí, musíme se zabývat důsledky rostoucích vod pro právní rámce a lidská práva.

Vzestup hladiny moří způsobuje – doslova – zmenšování pevnin, což vede k možným sporům o územní celistvost a námořní prostory.

Současný právní režim musí být zaměřený na budoucnost a musí vyplnit mezery ve stávajících rámcích.

Ano, to zahrnuje mezinárodní uprchlické právo.

Je to však také otázka zavedení inovativních právních a praktických řešení pro řešení dopadů vzestupu mořské hladiny na nucené vysídlování obyvatel a na samotnou existenci suchozemského území některých států.

Lidská práva lidí nezmizí, když zmizí jejich domovy.

Minulý rok Komise pro mezinárodní právo zvažila tento problém a prozkoumala řadu možností, jak jej řešit, včetně zachování státnosti navzdory ztrátě území, postoupení nebo přidělení částí území postiženému státu nebo dokonce vytvoření konfederací států.

Abychom našli řešení, je nezbytné vést tyto debaty a já zdravím delegace Šestáho výboru, které se těmito otázkami aktivně zabývají.

Musíme pokračovat v práci na ochraně postiženého obyvatelstva a zaručení jeho základních lidských práv.

Rada bezpečnosti hraje zásadní roli při mobilizaci politické vůle potřebné k řešení ničujících bezpečnostních problémů, které představují stoupající vody.

Všichni musíme i nadále zviditelňovat tento problém, který si zaslouží, a podporovat životy, živobytí a komunity žijící v první linii této krize.

Děkuji.

*****

[vše v angličtině]

Pane prezidente, Dr. Ian Borg, ministr zahraničních věcí a evropských záležitostí a obchodu Malty, Excellence,

Děkuji vládě Malty za objasnění dramatických důsledků stoupající hladiny moří na celosvětový mír a bezpečnost.

Stoupající moře potápí budoucnost.

Vzestup hladiny moří není hrozbou jen sám o sobě.

Je to multiplikátor hrozeb.

Pro stovky milionů lidí žijících v malých ostrovních rozvojových státech a dalších nízko položených pobřežních oblastech po celém světě je vzestup hladiny moří přívalem problémů.

Stoupající moře ohrožuje životy a ohrožuje přístup k vodě, potravinám a zdravotní péči.

Pronikání slané vody může zdecimovat pracovní místa a celé ekonomiky v klíčových odvětvích, jako je zemědělství, rybolov a cestovní ruch.

Může poškodit nebo zničit životně důležitou infrastrukturu – včetně dopravních systémů, nemocnic a škol, zejména v kombinaci s extrémními povětrnostními jevy souvisejícími s klimatickou krizí.

A stoupající moře ohrožuje samotnou existenci některých nízko položených komunit a dokonce zemí.

Světová meteorologická organizace právě vydala novou kompilaci dat, která vysvětluje vážné nebezpečí stoupající hladiny moří.

Globální průměrné hladiny moří rostly od roku 1900 rychleji než za kterékoli předchozí století za posledních 3000 let.

Globální oceán se za poslední století oteploval rychleji než kdykoli za posledních 11 000 let.

Mezitím nám WMO říká, že i když je globální oteplování zázračně omezeno na 1,5 stupně, stále bude docházet ke značnému vzestupu hladiny moří.

Ale každý zlomek stupně se počítá. Pokud teploty stoupnou o 2 stupně, může se tento nárůst zdvojnásobit a další zvýšení teploty způsobí exponenciální zvýšení hladiny moře.

V každém scénáři jsou ohroženy země jako Bangladéš, Čína, Indie a Nizozemsko.

Megaměsta na všech kontinentech budou čelit vážným dopadům včetně Lagosu, Maputa, Bangkoku, Dháky, Jakarty, Bombaje, Šanghaje, Kodaně, Londýna, Los Angeles, New Yorku, Buenos Aires a Santiaga.

Nebezpečí je obzvláště akutní pro téměř 900 milionů lidí, kteří žijí v pobřežních oblastech v nízkých nadmořských výškách – to je jeden z deseti lidí na Zemi.

Některá pobřeží již zaznamenala trojnásobný průměrný nárůst hladiny moře.

Na vlastní oči jsem viděl, jak lidé v malých ostrovních rozvojových státech v západním Tichomoří čelí vzestupu hladiny moře až čtyřnásobku celosvětového průměru.

V Karibiku přispělo stoupající moře k devastaci místního živobytí v odvětví cestovního ruchu a zemědělství.

Stoupající moře a další klimatické dopady si již vynucují některá přemístění na Fidži, Vanuatu, Šalamounových ostrovech a jinde.

Záplavy a eroze pobřeží v západní Africe poškozují infrastrukturu a komunity, podkopávají zemědělství a často stojí životy.

V severní Africe pronikání slané vody kontaminuje půdu a sladkovodní zdroje, ničí úrodu i živobytí.

Somálsko se také potýká s pronikáním slané vody, což přispívá ke konkurenci o vzácné zdroje sladké vody.

A po celém světě roztává žhavější planeta ledovce a ledové příkrovy.

Podle NASA ztrácí Antarktida v průměru 150 miliard tun ledové hmoty ročně.

Grónský ledovec taje ještě rychleji – ročně ztrácí 270 miliard tun.

A zvažte stovky milionů lidí žijících v povodích Himalájí.

Už jsme viděli, jak himálajské tání zhoršilo záplavy v Pákistánu.

Ale jak tyto ledovce v nadcházejících desetiletích ustupují, postupem času se řeky Indus, Ganga a Brahmaputra budou zmenšovat.

A stoupající hladina moří v kombinaci s hlubokým pronikáním slané vody způsobí, že velké části jejich obrovských delt budou jednoduše neobyvatelné.

Podobné hrozby vidíme v deltě Mekongu i mimo ni.

Důsledky toho všeho jsou nemyslitelné.

Nízko položené komunity a celé země by mohly navždy zmizet.

Byli bychom svědky masového exodu celých populací v biblickém měřítku.

A viděli bychom stále tvrdší konkurenci o sladkou vodu, půdu a další zdroje.

Takže, Excellence, dopad stoupajícího moře již vytváří nové zdroje nestability a konfliktů.

Musíme čelit této rostoucí vlně nejistoty opatřeními ve třech oblastech.

Za prvé – musíme řešit hlavní příčinu vzestupu moří, klimatickou krizi.

Náš svět se řítí za hranici 1,5 stupně oteplení, kterou si životná budoucnost vyžaduje, a se současnou politikou se řítí směrem k 2,8 stupňům – rozsudek smrti pro zranitelné země.

Naléhavě potřebujeme koordinovanější opatření ke snížení emisí a zajištění klimatické spravedlnosti.

Rozvojové země musí mít zdroje, aby se přizpůsobily a vybudovaly odolnost vůči klimatické katastrofě.

Mimo jiné to znamená doplnění fondu ztrát a škod, doplnění závazku 100 miliard dolarů na financování klimatu rozvojovým zemím, zdvojnásobení financování adaptace a využití masivního soukromého financování za rozumnou cenu.

Zadruhé – musíme rozšířit naše chápání základních příčin nejistoty.

To znamená identifikovat a řešit mnohem širší škálu faktorů, které podkopávají bezpečnost – od chudoby, diskriminace a nerovnosti, porušování lidských práv až po ekologické katastrofy, jako je stoupající hladina moří.

To je důvod, proč například Fond pro budování míru aktivně podporuje snahy o odolnost občanů proti dopadům změny klimatu.

Musíme také zlepšit předvídatost a včasné varování, abychom připravili a chránili zranitelné komunity.

Jedním z hlavních příkladů je náš plán zajistit, aby systémy včasného varování před přírodními katastrofami do pěti let chránily každého člověka na Zemi.

Za třetí – musíme řešit dopady stoupající hladiny moří napříč právními rámci a rámci pro lidská práva.

Stoupající hladiny moří jsou – doslova – zmenšující se pevniny, příčinou možných sporů o územní celistvost a námořní prostory.

Současný právní režim musí hledět do budoucnosti a řešit případné mezery ve stávajících rámcích.

Ano, to znamená mezinárodní uprchlické právo.

Znamená to ale také inovativní právní a praktická řešení pro řešení dopadu stoupající hladiny moří na nucené vysídlování lidí a na samotnou existenci suchozemského území některých států.

Lidská práva lidí nemizí proto, že mizí jejich domovy.

V loňském roce se Komise pro mezinárodní právo zabývala tímto problémem a prozkoumala řadu potenciálních řešení.

To zahrnuje pokračování státnosti navzdory ztrátě území, postoupení nebo přidělení částí území postiženému státu nebo dokonce vytvoření konfederací států.

Tyto diskuse jsou zásadní pro nalezení řešení a oceňuji aktivní zvážení delegací v šestém výboru.

Musíme pokračovat v práci na ochraně postiženého obyvatelstva a zajištění jeho základních lidských práv.

Excellence,

Rada bezpečnosti hraje klíčovou roli při budování politické vůle potřebné k řešení ničujících bezpečnostních problémů vyplývajících ze stoupající hladiny moří.

Všichni musíme pracovat na tom, abychom i nadále zvyšovali objem této kritické otázky a podporovali životy, živobytí a komunity lidí žijících v první linii této krize.

Děkuji.